

Åpenhetsloven –

Redegjørelse for
aktsomhetsvurderinger
for 2024

Om redegjørelsen

Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold («Åpenhetsloven») trådte i kraft 1. juli 2022. Stiftelsen Norsk Folkemuseum er omfattet av lovens virkeområde, jf. Åpenhetsloven §§ 2 og 3.

Loven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester, og sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Informasjon om hvordan Stiftelsen Norsk Folkemuseum arbeider med Åpenhetsloven og aktsomhetsvurderinger publiseres på nettsidene innen 30. juni påfølgende år, første gang 30. juni 2023.

Virksomheten

Norsk Folkemuseum er en stiftelse som inkluderer besøksenhetene Norsk Folkemuseum, Bogstad Gård, Norsk Maritimt Museum, Bygdø Kongsgård, Ibsen Museum & Teater og Eidsvoll 1814.

Norsk Folkemuseum skal være en møteplass for alle der kjønnsbalanse og mangfoldsperspektiver gjennomsyrrer arbeidet med formidling og samlinger. Strategiske planverk er forankret i relevante deler av FNs bærekraftsmål og utføres i tråd med ICOMs etiske regelverk og de til enhver tid gjeldende nasjonale lover og retningslinjer.

Implementering av åpenhetsloven

Arbeidet med åpenhetsloven er forankret i styret for stiftelsen. Administrasjonen v/direktør har det overordnende ansvaret for å følge opp etterlevelse av Åpenhetsloven. Planlegging, ledelse og oppfølging av ansvarlighet følger organisasjonsstrukturen, der ansvar og myndighet er delegert.

Styre og organisasjon

Norsk Folkemuseums styre har i 2024 hatt 8 medlemmer. 4 styremedlemmer utnevnt av Kultur- og likestillingsdepartementet, 1 medlem valgt av Norsk Folkemuseums Venner, 1 medlem valgt av Norsk Maritimt Museums Venner og 2 valgt av og blant de ansatte.

I 2024 ble det utført 233 årsverk i stiftelsen Norsk Folkemuseum. Stiftelsen er fordelt på 6 lokasjoner: Norsk Folkemuseum, Bygdø Kongsgård, Norsk Maritimt Museum, Bogstad Gård, Ibsen Museum & Teater og Eidsvoll 1814. Flere av stiftelsens oppgaver er organisert i fellesavdelinger.

Mangfold og inkludering

I 2024 er det utført 137 årsverk av kvinner og 96 årsverk av menn. Det er lagt vekt på å jevne ut lønnsforskjeller mellom kvinner og menn. Blant de fast ansatte er det ca. 15 nasjonaliteter representert.

Arbeidet med likestilling og mangfold skal være en integrert del for alle deler av virksomheten, og skal være inkludert i alle planverk. Ved utlysning av nye stillinger gjør vi spesielt oppmerksom på målsettingen om økt mangfold, og kvalifiserte kandidater blir oppfordret til å søke uansett alder, kjønn, funksjonsevne eller kulturell bakgrunn.

Arbeidet med universell utforming kan være krevende for antikvariske bygninger. Alle nye utstillinger blir tilrettelagt for synshemmede, og det er tilbud og tolking på tegnspråk for både barn og voksne ved avdeling Norsk Folkemuseum. Det er egne tilbud for grupper med demens.

I arbeidet med sosial bærekraft og inkludering har stiftelsen samarbeid med flere organisasjoner. Bygdø kongsgård samarbeider med Unikum om vedlikehold av områdene i Folkeparken. Ved Norsk Maritimt Museum er det inngått samarbeid med SIOPS i prosjektet Medvind knyttet til bruk og vedlikehold av skonnerten Svanen. Svanen er også arena for ungdomsprosjektet Svanen, der det er inngått samarbeid med FRIGO for å gi ungdom i Oslo og omegn nye utfordringer og mestingsopplevelser. I 2024 har Norsk Folkemuseum også samarbeidet med organisasjonen Abloom, som jobber for å synliggjøre og styrke barn og unge med nedsatt funksjonsevne. Organisasjonen har spesialkompetanse og særlig fokus på minoritetsspråklig funksjonshemmede og deres pårørende.

Internkommunikasjon og samarbeid

Stiftelsen kommuniserer nyheter og viktig informasjon til medarbeidere digitalt på intranett. Det avholdes digitale allmøter ca. 8-9 ganger pr. år. I tillegg samles medarbeidere til arrangement med både sosialt og faglig innhold.

Helse, miljø og sikkerhet

Det avholdes årlige medarbeidersamtaler med nærmeste leder. Personalthåndbok og HMS-håndbok oppdateres jevnlig og det foretas årlige vernerunder. Avviksrapportering er en del av internkontrollen og bidrar til å forbedre arbeidsmiljøet og å begrense omfang skader/uhell.

Stiftelsen har eget arbeidsmiljøutvalg (AMU) med 6 medlemmer. Direktøren, avdelingsdirektør administrasjon og drift og HR-konsulent møter fra ledelsen, hovedverneombudet og to verneombud møter fra de ansatte. I tillegg deltar de tre andre verneombudene som observatører.

Varsling av kritikkverdige forhold

Norsk Folkemuseum har rutine for varsling av kritikkverdige forhold

Eksterne forhold

Kartlegging og kriterier for aktsomhetsvurderinger

Norsk Folkemuseum baserer risikovurderingen på kartlegging av leverandører og samarbeidspartnere. Vurderingen av leverandørene tar utgangspunkt i en oversikt over leverandører som Norsk Folkemuseum har hatt i 2024. Dette gjelder:

- Kjøp av tjenester
- Kjøp av utstyr og varer til eget bruk
- Kjøp av varer for videresalg

Når det gjelder IT har Norsk Folkemuseum som deleier i KulturIT sikret seg stabil og god IT-driftsleverandør, trygg solid IT-infrastruktur og et IT-selskap som bidrar i anskaffelse av IT-utstyr og som også kan museenes fag og museale programmer. KulturIT gjennomfører risikokartlegging av sin leverandørkjede.

Metode for kartlegging av risiko i leverandørkjeden

Alle leverandører med leveranse på over 100.000 kr er kartlagt. I 2024 gjelder dette 183 leverandører. I stiftelsen ble det kjøpt varer og tjenester i hovedsak fra norske leverandører, fra bransjer som er antatt å ha lav risiko og med en enkel og oversiktlig leverandørkjede. Øvrige leverandører er fra OECD land som regnes som lav risiko.

Risikokartleggingen er basert på krav til aktsomhetsvurderinger ved anskaffelser, kjennskap til leverandøren og/eller info som leverandøren har oppgitt selv. For et fåtall leverandører sendes det ut spørreskjema om leverandøren har utført aktsomhetsvurderinger, om hvilke risikoer for negative konsekvenser som er avdekket og sannsynligheten for at disse inntreffer.

Rutiner for innsynsbegjæring

Åpenhetsloven gir publikum rett til å spørre og få svar om menneskerettigheter og arbeidsvilkår i bedriften og leverandørkjeden.

- Henvendelsen må være skriftlig for at bedriften skal være bundet av kravet til å besvare spørsmålene.
- Kravet om innsyn gjelder kun de aktsomhetsvurderingene og prioriteringene som virksomheten har gjort.
- Retten til informasjon omfatter både generell informasjon om hvordan virksomheten håndterer negative konsekvenser, og spesifikk informasjon knyttet til varer og tjenester.
- Unntak fra informasjonsplikten: Uklare spørsmål, åpenbart urimelig, personlige forhold, forretningshemmeligheter og konkurranseforhold, gradert informasjon etter sikkerhetsloven og opplysninger som er beskyttet etter åndsverkloven.
- Svarfristen for et informasjonskrav er i utgangspunktet så snart som mulig og innen tre uker. Det finnes unntak, men i så fall må det innen tre uker meldes om hvorfor det er behov for mer tid (inntil to måneder) og når svaret vil foreligge.

Tiltak

Ved utlysning av anbud vil aktsomhetsvurderinger fortsatt være et vurderingspunkt i konkurransegrunnlaget.

Oslo, 10.6.2025

Olemic Thommessen

Christina Hætta

Rina Sunder

Helge Jordheim

Jan Høvo

Anja Langgått

Benedicte Rustad

Arne Lossius